

ОДНА ВЕЛИКА ЮНІЯ, НЕЗАВИСИМА ПАРТІЯ ПРАЦІ І СОЦІАЛІСТИЧНА ПАРТІЯ КАНАДИ.

Глянувши на повидний заголовок, не один може подумати, що пишучому вже виділи теми і він взявся писати про те, що вже давно поховане. З одної сторони є рація так думати, а з другої ні.

Правдою є, що Одна Велика Юнія вже давно похована, як також і Соціалістична Партія Канади. Однак за цими двома організаціями осталося слава історія і цю історію українські робітники повинні собі запам'ятати. Щодо Независимої Партії Праці, то ми не можемо ставити її на лістку померших. Це є політична реформістична партія, котрій вдалося перетягнути в частині на свою сторону не лише дрібну буржуазію, але також поважне число робітників, як і з О.В.Ю., так і з т. зв. "інтернаціональної" юнії. Ця партія має споре число своїх послів в онтерійських і мантийських провінційних парламентах, а також одного посла в домініаній парламенті. До діяльності цієї партії ще повернемо.

Тепер про О.В.Ю., котра на ділі похована вже давно, а на папері існує ще й по нинішній день.

Повисше ми сказали, що О.В.Ю. має за собою славу історію. Ми це й тепер повторимо, бо правди закрити не можна.

О.В.Ю. повстала, себто офіційно зістала організована, в марті 1919 року в Келгарі, Алта., на з'їзді представників трейд-юніонного руху в Західній Канаді. О.В.Ю. була організована за ініціативою Соц. Партії Канади і членів "лівого крила" рижих "інтернаціональних" юній з Амер. Фед. Праці, однак головними творцями О.В.Ю. було лише кілька осіб з С.П.К., як Причард, Міддлел, Кавана, Россел, Джанс і інші. Буржуазна преса навіть називала цих осіб "батьками" О.В.Ю.

Ще перед офіційним організуванням О.В.Ю. С.П.К. ширила серед членів "інтернаціональних" юній пропаганду за відірванням від Амер. Фед. Праці. В той час С.П.К. була однією робітничо-політичною організацією, що мала вплив на профсоюзи.

По виходу пролетарської революції на Сході Європи і по скінченню імперіалістичної війни, С.П.К. видавала періодично часописи "Ред Флер", "Де Совет", "Виніпер Соціаліст", "Вон Біг Юніон Булетін" і багато листочок та відоз до робітників і повернувши жовнірів. Нераз прихильності тяжко працювати серед розореної патріотичної юрби, якою були в той час повернувши жовніри, однак члени С.П.К. не зважаючи на жади перешкоди, йшли в маси з літературою і розповсюджували її не лише на масових зібраннях, але й по фабриках, майнах і лісах. Завдяки членам С.П.К., котрі в той час мали верх в Ремісничо-Робітничій Раді ("Trades and Labor Council") в Вінніпері,

почали виходити "Укр. Роб. Вісті".

Словом, праця С.П.К. в профсоюзах на Заході Канади мала велике значіння. Про це свідчать не лише їхня пропаганда, але й пам'ятний генеральний страйк в Вінніпері в 1919 році, ще перед розбиттям "інтернаціональних" юній в Зах. Канаді. Хоть повисшу роботу приписується О.В.Ю., то помімо С.П.К. а не О.В.Ю. була в той час керуючим чинником в тім русі.

Коли по скінченню вінніперського страйку "інтернаціональні" юнії відділи почали перетворюватись в відділи О.В.Ю., то здавалось, що протягом кількох місяців не лише Західна, але і Східна Канада стане твердиною сильного професійного революційного руху, який пошириться і на Злучені Держави та повалить реакціонера Гомперса і його кліку. Це передбачувало навіть канадійська буржуазна преса і старалась за всяку ціну зрештати О.В.Ю. своїми підданими та брехливими наклепами на неї.

Однак буржуазній пресі дуже тяжко приходилося поборювати О.В.Ю. Робітничі маси не вірили брехням буржуазної преси. В їх серцях горів огонь пісти до буржуазії, у них панував боєвий революційний дух. О.В.Ю. гарно розвивалась через два роки, а відтак почала підупадати. Ті самі, що положили підвалини під О.В.Ю., привели її потім до упадку.

Як це сталося? Коли організовано О.В.Ю., то ця організація, як виходило з її програми, мала бути не лише професійною, але і політичною. В основу програми О.В.Ю. входили ось такі точки: "Знесення парламентаризму, знесення капіталізму, а заведення диктатури пролетаріату".

Перечитавши такі "страшні" слова в справозданні з Келгарської Конференції, буржуазна преса підняла лямент, а на своїх фронтових сторонах великими червоними буквами почала випускати ріжні страхоти про новий робітничий рух. Цего налякалися лідери руху і почали змінювати попередні ухвалені точки. Так крок за кроком вони відступали назад, аж доки не зійшли майже до того самого, що й Амер. Фед. Праці. Політику відкинули, а почали працювати лише на полі економічній. Та фабриканти і взагалі власники інших індустрій за ніжку ціну не згодились визнати О.В.Ю. Робітничтво, побачивши, що пані не хотять навіть признати йому того права, що би з ним переговорювати в справі платні і умов праці, а лідери точку про дійсну еманципацію робітничої класи вичеркнули з програми, а почало масово відвертатись від О.В.Ю. і вступати назад до А.Ф.П., або й зовсім не вступало до жадної юнії.

Минувшій сесії увага парламенту було зосереджена на проблемі безробіття. Офіційна Партія Праці виступила з критикою правительственої діяльності. Вся критика зводилась до того, що правительствено не має системи в боротьбі з безробіттям. Але це критика не наукова, не марксистська. У правительственої системи і при тім система дуже видержана. Воно бореться не з безробіттям, але з безробітними. В коротких рисах ця система зводиться до того, щоб платити безробітним на громадських роботах була низша мінімуму звичайної заробітної платні і тягнула загальний рівень заробітку всіх робітників вниз; по друге, громадські роботи звичайно устроюються для одної десятої часті безробітних даної місцевости з таким вираховуванням, щоб заставити робітників гнатися за місцем і ввести дезорганізацію в профсоюзи. І нарешті, вся правительствено поміч дається через приватних осіб з ціллю не так полекшити положення безробітних, як дати до-

РЕЗОЛЮЦІЯ В СПРАВІ ВИЗДУ ДО РАД. РЕПУБЛІК.

З огляду на неправдиві розуміння потреби несення помочі для економічної відбудови Радянських Республік, мною найбільше класовосвідомих робітників в цім краю поорганізували групи для визду до Радянських Республік. Це ошчобоче розуміння справи індустріальної помочі для Федералії Радянських Республік було пропалаговане Центральним Бюром О.Т.П.С.Р. (старе Бюро). Заохочуючи масову еміграцію і організуючи для визду групи робітників, між котрими є многа партійних членів, ця організація не питалась, чи радилась партії про свою діяльність через що у мно-

гих випадках противорічила партійним завданням.

Визд класовосвідомих робітників, головню робітників чужомовних, які володіють кількома мовами, ослаблює в цій країні боротьбу проти капіталізму. Федералія Радянських Республік противиться масовому приїздові робітників а вигає тільки технічних експертів.

Дятого конвенції заявляє:

1. Що партійні члени языкових секцій заки пічнуть робити приготування для визду до Радянських Республік, мусять дістати дозвіл від Бюра своєї секції, який має бути потверджений Ц.Е.К. партії. Члени, які не належать до языкових секцій мусять етаратися о такій дозвіл від Ц.Е.К.
2. Кождий член партії, що виїде до Радянських Республік без дозволу партії буде уваляється дезертиром.
3. Партійні члени не сміють помагати пропаганді яку веде О.Т.П.С.Р.

ІНТЕРВ'Ю З НЮБОЛДОМ.

Комуністичний посол англійського парламенту Ньюболд находиться тепер в Росії. На сторінках радянської преси він ділиться своїми вражіннями. Про Англію і свій вибір до парламенту він каже:

"Вибравши мене в палату послів було несподіванкою не тільки для буржуазних партій, але і для Партії Праці. Партія Праці і не думала, що комуніст може дістати більшість голосів в Англії, виступаючи з чисто комуністичною платформою і не маючи одобрення і піддержки зі сторони офіційної "Партії Праці". Тимчасом я дістав при виборах два рази більше голосів, чим в 1918 році, коли я виступав офіційним кандидатом Партії Праці.

Вражіння на Партію Праці від мого вибору було двоєке. Радикалістична частина, на чолі з Ленсборні, була вдоволена результатом. Ленсборні бачив в моім успіху доказ того, що рішучі домагання зовсім не залякують і не відпихають рядового робітника - виборця. Друга-ж частина Партії Праці — теція Рамсес МекДоналда — була дуже огречена. Лідерви "опозиційного величчя" не дуже подобається мати поруч з собою комуніста, котрий має кожного разу викрити його угодовські плани з буржуазією і арданційно у відношенні до пролетаріату.

Буржуазні послы віднесли до мого появи на посольським криїса на початку з заїквалем: "Яку то, мовляв, штурку вистроїть невідомий звір?" Вони надіялись, що я почну свою парламентарну кар'єру скандалом. Треба сказати, що секція МекДоналда та кож тайно бажала, щоб я "оскандалився". Але я обманув сподівання буржуазії і надії будущего прем'єра. Мій перший виступ перейшов при звичайних спробах зриву зі сторони противників, але "успіха скандалу" він не мав.

хід контракторам, які позбавлені того доходу через застій в роботах.

Що відноситься до самого руху безробітних, то він без сумніву прибере нові форми. Похід безробітних на Лондон відіграв свою агітаційну роль і в данну хвилину може роздрити революційну енергію. Тепер наші стремління звернені на те, щоб зміцнити місцеві організації безробітних, зв'язати їх з профсоюзами і кооперативами. Ми домагаємося звіту від послів, незалежно від того, до якої партії член парламенту від даної місцевости належить: до консервативної, ліберальної чи робітничої. Ми увірнені в тім, що такий метод звітів більше всего дискредитує послів, так як ніякої дійсної помочі парламент дати не наміряє.

Розміри безробіття тепер зменшуються. Це пояснюється тим, що Англія вживає ті заходи, які не можуть виконати ні Франція, ні Німеччина, внаслідок взаємної дезорганізації обох країн, викликані окупуванням Рурщини.

З той причини не можна сподіватися, що англійські робітники, які стогнуть від дволітнього безробіття, виявлять особливу енергію в боротьбі проти окупації Рурщини. Ця окупація є на руку англійському промислу, і короткозорі робітники готові покористуватися плодами дезорганізації німецького і французького промислу, не будучи свідомі того, що в недалекій будучині їм прийдеться жорстоко відплатитися за те же більше страшіння безробіттям.

— Ви питаєте, що я думаю про Москву?

По дорозі в Москву я пробівав через Брюкселю, Амстердам, Ессен, Берлін і Варшаву. Ніде я не бачив такого великого фживлення, як в Москві. Особливо кидається в очі ріжниця між Берліном. В Москві відчувається увірвеність в завтрашній день і устійність ладу. Нема тої нервозности і неспокою, які написані на обличчю кожного берлінця. Особливо кидається в очі зникнення буржуазії, типичної для європейських столиць. Класові типи сезди, люде як будто стали однородними.

Але особливо тішить мене вид червоної армії. Виправка, дисципліна і свідомість перетворюють її в непобідиму силу".

МІНХЕН. — На відбувшихся тут недавно зборах національних соціалістів (фашистів) ухвалено резолюцію, яка домагається, щоб інтерновано всіх Жидів в Німеччині, та щоб розстріляно кожного, хто не згодиться добровільно для інтерновання.

В іншій резолюції, ухваленій на тих зборах, сказано, що як би антантські війська не виїшли в короткім часі з Рурщини, то всі Жиди в Німеччині будуть вважатися закладниками і будуть розстрілювані.

ЛІТЕРАТУРНІ ОБЕДНАННЯ НА УКРАЇНІ.

На Україні в сей час є кілька літературних осередкових об'єднань, що згодом мають бути поширені геть на провінцію й зробитися дійсно всеукраїнськими. Не кажучи про Пролеткульт, котрий обмежує свою діяльність виключно районами, де розвинена важка індустрія (теоретично, насправді, то й у Добасі напр. ше Пролеткульт і досі не зорганізував як слід свое філії) є ше Федералія Пролетарських Письменників, щільно зв'язана з Пролеткультом, котра поширює (також покищо виключно... теоретично) свій вплив по цій Україні. В минулому році ціла діяльність Федералії обмежилася клубом Пролеткульту (Московська вул. ч. 20) — адреса відома з "Зеленої Туги" Хвилыго:

А вечери на "Тоску" щоб знову було тоскою... А може на Московську 20 кубло поетів...

І справді, на вечерах Федералії бувала, часом і зелена туга охоплювала слухачів від деяких поетів. Члени постійних зареєстровано у Федералії 18. Члени Федералії є одночасно членами (дехто) Пролеткульту, компартії, профсоювів. За рік влаштовано: 7 лекцій, 33 доклади, 23 диспути, 5 літсудів, 84 літвечерів, з яких 10 відіє на місцевих фабриках та заводах. На цих вечерах виступало 15 письменників, брало участь в дискусії 280 душ з загальною кількостю слухачів 25.000 душ (склад публіки: 40 відс. комуністична інтелігенція і 60 відс. пролетаріату). Нині фактично Федералія майже не існує, ніяких матеріальних засобів не має. Організаційний план на біжучий пірлік: кампанія в пресі, об'їзд України для організації філії.

Ось фактично відомості, що їх ми дітали про діяльність Федералії. Що до об'єднання селянських літературних сил, то тут справляється значно краще. Союз Селянських Письменників "Плуг" увесь час подавав у пресі відомості про свою роботу і її дається простежити кожному, хто читає пресу. "Плуг" об'їздує 24 письменників (з них 19 селянського походження, 3 інтелігентів, 2 робітники) — це в самому Харкові, але є вже філії у Конграді, Лубнах, Валяках (видано збірочку поезій Крашанців-Крижаного: "В бризках огнищ"), Полтаві, Кам'янці на Поділлі. Деякі "плужане" входять у Федералію, Пролеткульт, є членами К.П. (Б.У. та комсомолу і профсоювів (головню Верработпроса та Верработпроса). Переведено 29 літвечерів з демонстрацією біля 100 творів ріжних авторів в ріжних напрямках та 100 творів самих "плужанів", відчитано 7 ліцій. Операційний план "Плуга" на біжучий пірлік на-

КАРНІ ЕКСПЕДИЦІЇ В СХ. ГАЛИЧИНІ.

Слобідка Струськівська — Шоб додати добровольцям більше доброї волі, то до села прийшла ціла сотня піхоти з Терезовлі. Командант експедиції був селян та взагалі знущався в неможливий спосіб.

Побити були Михайло Матемеш і син Павла Обуховського; та найбільше знущались над Андрієм Ліщинським, Поляком, за те, що його син, хоч Поляк а не пішов до війська. Щоби родина не бачила знущання, то капітал кавав замкнути матерей зловлених хлопців до зимної коїрки, де вони в холоді просиділи майже цілу ніч. Забрали продукти, як збіже, мукку, крупи, масло, яйця і сало капітал відсідав до своєї жінки до Терезовлі. Так гуляли по селі 5 днів.

До війська мало ставитися 27 людей, з того 2 Полків, однак добровільно пішов всього навсього лиш один Поляк. То саме військо робило таку парадну в Острівці, в Рідзьянах, Зубові, Гуминських і Тюткові.

Романика. — До села загоштил карна експедиція з 40 піхотинців. При вступі до села командант капітал заявив, що за те, що поборови не пішли до війська добровільно, кождий з них мусить дати корець пшеніці. Зараз же військо стягнуло 35 кірців ріжного збіжа. Найбільше грабували дріб, який на місці різано; а села взяли повних 5 мішків курей. Не обійшлося і без побови. Побито сироту, 12-літнього брата Анни Пахолок і и. Коли селяне пішли зі скаргою до команданта, то почили, що все відбулося на його наказ. По трох днях рабунку жовніри відійшли.

Малів. — Дня 8. лютого приїхала до Малова карна експедиція в числі 18 жовнірів під командою поручника Пальковського. В ночи о 11—12 год. приїшли жовніри до вдови Олени Трендовацької, 60-літньої старушки, вибили вікна й забрали до 150 кг. вівса з мішками, яйця, біля, та дрібні хатні річи, як ніж, сірники і т. д., а вкінці тяжко побили стареньку газдиню.

9. лютого в подібний спосіб обрабували Миколу Левка, забравши 120 кг. ячменю, а сам пі поручник повів 40 літню жінку Левка; свідки: Микола Козачок, Стах Чоп, Теція Шестик. У Гринька Мельничного забрано 300 кг. збіжа, у Федька Прачука теж саме, а самого Прачука і його жінку побили. У Федька Пасника вибили вікна і забрали 140 кг. збіжа. В Павла Казака забрали 50.000 мп. Від Пилипа Нича зажадали долари як "випул", Нич дав їм два долари й жовніри відійшли. Всі названі не мали синів у поборовім віці. Крім цього поручник наложив контрибуцію на багатших по 40 кг, а бідніших по 20 кг. збіжа і 20 курок. Всіх вище поданих селян поручник мав списаних на карточки.

В. К.

РЕЗОЛЮЦІЇ КОНФЕРЕНЦІЇ РОБІТНИЧОЇ ПАРТІЇ КАНАДИ.

РЕЗОЛЮЦІЯ В СПРАВІ КЛАСОВИХ РОБІТНИЧИХ ВІЗНІВ В ЗЛ. ДЕРЖАВАХ.

Капіталістична класа Злучених Держав в своїй кампанії знищення робітничих організацій, так індустріальних юній як і революційних політичних партій, кинула в тюрму многа боєвих і революційних робітників.

В цім наступі капіталістичної класи проти робітничого руху держава функціювала отверто як диктатура капіталістів. Судові казани проти страйкерів, наїзда, на комуністичні конвенції, як прим. в Мішігані, укладанні заговори на товаришів Мунєя і Білінґса, і арештовання многа делегатів на конференції Трейд-юнійної Просвітної Ліги є найліп-

шим доказом скажених заходів капіталістичної класи знищити робітничий класовий рух.

Для тих робітників, які відсиджують довгі роки в тюрмі і для тих, що незабаром будуть суджені, Робітничая Партія Канади заявляє свою солідарність і обіцяє зробити все що в її силі, щоб помочти їм здобути волю. Також поставляє боронити тих товаришів, котрі мають бути суджені за участь в комуністичній конвенції в Мішігані. Ми вповні піддержуємо домагання робітничих організацій за негайним освободженням товаришів Р. Чапліна, Т. Мунєя, Дж. Білінґса, Сакка і Ванзети, членів Л.Р.С. і всіх жертв палмерської нагики на комуністів. Також закликаємо всі ро-

В СВІДО- НАША МОСТІ СИЛА!

НОВА ЦІННА КНИЖКА!

Ми дітали з Європи дуже цінну книжку для кожного свідомого українського робітника і фермера, написану А. Богдановим, п. н.

Початковий Курс Політичної Економії

(В ПИТАЙНЯХ І ВІДПОВІДЯХ)

Є це перша того рода книжка в українській мові. Книжка має 127 сторін дрібного друку в самих питаннях і відповідях. Неодін робітник, що читав вие матеріали про політичну економію з інших книжок і не міг всего зрозуміти, має тепер спромугу вирізнати незрозуміле, бо в цій книжці є 300 ріжних питань в обсягу політичної економії і довші або коротші відповіді на них.

ЦІНА КНИЖКИ 50 ЦЕНТІВ.

Замовлення і гроші посилайте на адресу:

UKRAINIAN LABOR NEWS
COR. PRITCHARD & MCGREGOR STS.,
WINNIPEG, — — MANITOBA, — — CANADA.

Болехів:

Група польських жовнірів — в числі до віснадцять — відпроваджувала дня 19. лютого до залізничної стації в Болехові кількох наших половлених "добровольців". Спізнивши по їзд, вернули назад до міста, від правдали "добровольців" до магістрального арешту — і переходили ринком. Саме був ярмарок — ринок повний наїхих людей. Нараз без ніякої причини кинулися польські жандарми на кількох наших селян, повадили їх до землі, та почали копати ногами і бити прикладами. Коли нападени зривались і хотіли утікати, ті дагнали їх і розошени били до крові. На ринку вчинився переполох, кождий утікав куди міг, бо всі мали що найбільше в руці батіг, а "оборонці ладу" були з крисами в руках. Погулявши собі так на "гайдамаках" — пішли "герои" дальше своєю дорогою.

Товариші! Відновляйте передачу на "Українські Робітничі Вісті".